

Odborné stanovisko
hlavnej kontrolórky obce Diviacka Nová Ves k návrhu rozpočtu na obdobie
roku 2024 a viacročného rozpočtu na roky 2025– 2026

V súlade s ustanovením § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov

p r e d k l a d á m

odborné stanovisko k návrhu rozpočtu obce Diviacka Nová Ves na roky 2024 až 2026 (ďalej len „stanovisko“). Stanovisko som vypracovala na základe predloženého návrhu rozpočtu obce, spracovaného podľa funkčnej a ekonomickej klasifikácie. Zamerala som ho najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách, zásadami na zostavenie rozpočtu, na identifikáciu rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a rozpočtovaných výdavkov, ako aj hospodárnosť a efektívnosť rozpočtovaných finančných prostriedkov.

1. Zákonnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu obce je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, konkrétne so zákonom:

- č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov,
- č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.,
- č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. (ďalej len „zákon č. 583/2004 Z. z.“).
- s nariadením vlády č. 668/2004 Z. z. o rozdeľovaní a poukazovaní výnosu dane z príjmov územnej samospráve.

Návrh rozpočtu zohľadňuje príslušné ustanovenia:

- zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov.

V súlade s článkom 9 Ústavného zákona č. 493/2011 Z.z. zo dňa 08.12.2011 o rozpočtovej zodpovednosti sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Obec uvedené ustanovenia zákona č. 493/2011 splnila tým, že rozpočet zostavila na tri rozpočtové roky. Rozpočet taktiež obsahuje schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok a údaje o očakávanom skutočnom plnení rozpočtu za rok 2023 a skutočné plnenie za dva predchádzajúce roky.

Predložený návrh rozpočtu vychádza a je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými nariadeniami obce Diviacka Nová Ves.

Programový rozpočet obec na rok 2024 nespracovala, z dôvodu, že obecné zastupiteľstvo v zmysle platného zákona rozhodlo o neuplatňovaní programového rozpočtu do 2000 obyvateľov uznesením č. 37/2013 zo dňa 10.12.2013.

2. Dodržanie informačnej povinnosti zo strany obce

Vyvesením návrhu rozpočtu obce na úradnej tabuli, dňa 09. 11. 2023, bola splnená povinnosť uložená v § 9 ods.2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, podľa ktorého má byť návrh rozpočtu pred schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v mieste obvyklým, tak aby sa k návrhu rozpočtu mohli obyvatelia vyjadriť. V rovnakom termíne bol návrh rozpočtu zverejnený na webovej stránke obce aj na elektronickej úradnej tabuli (CUET).

3. Metodická správnosť predloženého návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu je spracovaný v zmysle opatrenia MF SR č. MF/010175/2004-42 v znení neskorších predpisov, ktorým sa stanovuje druhová klasifikácia, organizačná a ekonomická klasifikácia.

Funkčná klasifikácia sa použije v zmysle vyhlášky ŠÚ SR č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy - s opatrením MF SR č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky, - s Ústavným zákonom č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

Obec v súlade s § 4 zák. 426/2013 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy neuplatňuje programový rozpočet. Návrh rozpočtu bol spracovaný podľa **Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 č. MF/008193/2023-411** vydanjej MF SR v súlade s § 14 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p.

4. Tvorba návrhu rozpočtu

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce je rozpočet príjmov a výdavkov rozpočtovej organizácie. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Návrh rozpočtu vychádza z vývoja príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. zo skutočného plnenia rozpočtu k 31.12.2022, z monitoringu vývoja rozpočtu v priebehu roku 2023 a tiež z jeho očakávaného plnenia k 31.12.2023. Návrh rozpočtu reaguje aj na prognózy Ministerstva financií SR. Slovenská ekonomika v dôsledku invázie Ruska do Ukrajiny zvoľňuje rast a HDP mierne stúpne. Bude potrebné šetriť. Veľkou podporou bude čerpanie zdrojov z EÚ, čo zvýši tvorbu kapitálu.

Návrh rozpočtu obce je zostavený v súlade so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. v členení podľa § 9 ods.1 na:

- a) rozpočet na príslušný rozpočtový rok 2024
- b) rozpočet na rok nasledujúci po príslušnom rozpočtovom roku - rok 2025
- c) rozpočet na rok nasledujúci po roku, na ktorý sa zostavuje rozpočet podľa písmena b) – rok 2026

Návrh rozpočtu je zostavený ako vyrovnaný, pre rok 2024 s bilanciou vyrovnaných celkových príjmov vo výške 1 342 740,00 Eur a výdavkov vo výške 1 342 740,00 Eur. Návrh rozpočtu obce na rok 2024 je spracovaný v súlade s ustanovením § 10 ods. 3 až 7 zákona č. 583/2004 Z. z.. Vnútorne je členený na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet, finančné operácie. Rozpočtované príjmy a výdavky obce Diviacka Nová Ves na rok 2024 sú záväznými ukazovateľmi, príjmy a výdavky na nasledujúce dva roky t. j. 2024 a 2025 sú iba orientačné a obec ich bude upresňovať v ďalšom rozpočtovom roku.

5. Východiská tvorby návrhu rozpočtu

Východiskom pre tvorbu rozpočtu bol vývoj hospodárenia obce v minulých rokoch, skutočné hospodárenie obce v roku 2021, 2022, očakávané výsledky v roku 2023, predpokladané rozpočtové určenie výnosu dane z príjmu územnej samosprávy na rok 2024, potreby pre správnu a efektívnu činnosť obce v roku 2024 a v neposlednom rade schválené a navrhované legislatívne zmeny dotknutých právnych noriem.

6. Stručná charakteristika návrhu rozpočtu

Návrh rozpočtu na rok 2024 je spracovaný v súlade s § 10 ods. 3 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z. n. p. vnútorne členený na:

- a) bežný rozpočet, t.j. bežné príjmy a bežné výdavky,
- b) kapitálový rozpočet, t.j. kapitálové príjmy a kapitálové výdavky,
- c) finančné operácie.

	2024	2025	2026
Bežné príjmy	1 270 740,00	1 277 240,00	1 282 240,00
Bežné výdavky	1 170 740,00	1 173 170,00	1 173 170,00
Bilancia bežného rozpočtu	100 000,00	104 070,00	109 070,00
Kapitálové príjmy	1 000,00	1 000,00	1 000,00
Kapitálové výdavky	135 000,00	79 070,00	90 070,00
Bilancia kapitálového rozpočtu	-134 000,00	-79 070,00	-89 070,00
Príjmové finančné operácie	71 000,00	11 000,00	11 000,00
Výdavkové finančné operácie	37 000,00	37 000,00	31 000,00
Bilancia finančných operácií	34 000,00	-26 000,00	-20 000,00
Príjmy celkom	1 342 740,00	1 289 240,00	1 294 240,00
Výdavky celkom	1 342 740,00	1 289 240,00	1 294 240,00
Bilancia rozpočtu	0,00	0,00	0,00

Bežný rozpočet spĺňa podmienku zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 10 odst.7, kde je stanovené, že bežný rozpočet je obec povinná zostaviť ako vyrovnaný alebo prebytkový. Bežný rozpočet na rok 2024 je zostavený ako prebytkový vo výške 100 000,00 Eur.

Príjmy:

Bežné príjmy rozpočtu sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami, poplatky za komunálny odpad, príjem z prenájmu bytov a príjmy v rámci financovania prenesenej štátnej moci. Daňové príjmy, najmä podielová daň zo štátneho rozpočtu, tvorí najstabilnejšiu a najvýznamnejšiu zložku rozpočtu obce. Táto skutočnosť sa nemení ani v roku 2024 a obec uvažuje s miernym rastom (oproti rozpočtu na rok 2023) a rozpočtuje ho vo výške 720 000,00 Eur.

Súčasťou návrhu rozpočtu obce sú aj:

- vlastné daňové príjmy : 54 400,00 Eur
- poplatok za odpad: 47 000,00 Eur
- príjmy z prenájmu bytovej jednotky : 73 500,00 Eur

Obec Diviacka Nová Ves v návrhu rozpočtu rozpočtuje len príjem z predaja pozemkov 1 000,00 Eur.

Výdavky:

Rozpočet výdavkov bezprostredne nadväzuje na rozpočet príjmov. Ich realnosť z hľadiska návrhu bežných výdavkov a kapitálových výdavkov vychádza z každodenných potrieb a funkcií obce, úhradu záväzkov, financovanie výdavkov so správou obce, údržbu majetku a prihliadal na jednotlivé zámery a stratégie rozvoja obce.

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s miernym zvýšením výdavkov oproti schválenému rozpočtu roku 2023 aj očakávanej skutočnosti k 31.12.2023. Čerpanie kapitálových výdavkov obec uvažuje len na projektovú dokumentáciu (výstavba sociálno-zdravotného nízkokapacitného zariadenia v obci Diviacka Nová Ves) a s rekonštrukciou detského ihriska vo Vrbanoch.

V návrhu rozpočtu sa rozpočtujú prostriedky rezervného fondu a na základe očakávanej skutočnosti bilancie príjmov a výdavkov rozpočtu roku 2024 sa počíta s prebytkom rozpočtu. Je ale nevyhnutné, pre zachovanie vyváženej rozpočtu obce, aby sa rozpočtovaný prebytok bežného rozpočtu naozaj naplnil, čo znamená dôslednú kontrolu plnenia príjmov zo strany obce a regulované čerpanie výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných výdavkov.

Finančné operácie:

Súčasťou návrhu rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a ktorými sa realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

V návrhu rozpočtu príjmových finančných operácií sa počíta so zapojením rezervného fondu vo výške 60 000,00 Eur (rekonštrukcia detského ihriska vo Vrbanoch) a prevod prostriedkov z fondu opráv 8 000,00 Eur.

Výdavkové finančné operácie sú na rok 2023 rozpočtované vo výške 37 000,00 eur. Návrh rozpočtu v tejto časti zohľadňuje najmä splátky istín úverov poskytnutých obci od ŠFRB v predchádzajúcom období či splácanie finančného prenájmu.

6. Záver

Na záver je potrebné zdôrazniť, že v rozpočtovom roku 2024 je nutné dôsledne uplatňovať princípy hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s finančnými prostriedkami a majetkom obce.

Posúdením štruktúry, dodržiavania podmienok a miery spracovania návrhu rozpočtu obce Diviacka Nová Ves **konštatujem**, že návrh rozpočtu na rok 2024 a viacročný rozpočet na obdobie rokov 2025 – 2026 je zostavený v súlade s § 9 a § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. O rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v z.n.p.

Na základe uvedených skutočností

o d p o r ú ě a m

obecnému zastupiteľstvu v Diviackej Novej Vsi schváliť návrh rozpočtu na rok 2024 a návrh viacročného rozpočtu na roky 2025 a 2026 vziať na vedomie.

Ing. Nadežda Hopková
hlavný kontrolór obce